

tror, at den ærede Ordfører og i det Hele Flertallet kunne være overbeviste om, at denne Mand ikke staar alene med sin Anskuelse.

Nasariusen: Jeg vil dog bede ærede Medlemmer om, at de ikke tage Hensyn til mine personlige Følelser ligeoverfor Kirkens Opvarmning; thi det er saa langt fra, at jeg mener, at der skal være koldt, at det tværtimod er min Mening, at der bør være varmt. Hvad jeg imidlertid nærmest har taget Ordet for, er for, jeg vil ikke sige at gjøre en Indsigelse, men for dog at udtale, at jeg for mit Vedkommende ingenfomhelst Bøgt kan lægge paa, hvad Byrde man paalægger Tiendeesteren. Tienden er oprindelig ikke paalagt for, at der skulde være Nogensomhelst, der skulde skabe sig en Fordel af den, men den er kommen frem for at vedligeholde Kirkerne, og den, der spekulerer i Tienden som Handelsvare, maa efter min Mening tage Stæde for Hjemgjæld, naar han lider Tab derved. Jeg tror, det er nyttigt, at dette bliver udtalt tydeligt og klart, thi det er ikke saa Tiender endnu, som gaa i Handel og Wandel, og Tiender, som kunne komme til at eies af Andre end dem, der eie de Eiendomme, hvoraf Tienden udredes. — Den ærede Landskingsmand for 4de Kreds (Somme) kom til at gjøre en Bemærkning i sit Foredrag, der lød saaledes: Lad os engang tænke os en Kirke, der er saa forgjældet, at den næsten ikke kan udrede Andet end Renterne. Sa, det tænker jeg ogsaa paa; lad os tænke os, at Kirkerne engang blive i den Grad Gjenstand for Kjøb og Salg, at Spekulanter kjøbe dem og laane paa dem Alt, hvad de kunne faae at laane. Sa, saa bliver der kun meget Lid tilbage til det, som Kirketienden er bestemt for. Det synes jeg uvelig ikke, at vi kunne tage ringeste Hensyn til, men det, vi bør og kunne tage Hensyn til ved denne Leilighed, det er, hvorvidt det er en nyttig Foranstaltning for Kirkesamfundet, som her forlanges, og det maa jeg for mit Vedkommende holde paa i højeste Grad. Navnlig er der vistnok ikke en Gæst, som vilde finde det rigtig, at Ligene skulle nedbentes i Vand, og hvad den anden Foranstaltning angaar, navnlig Kirkerens Opvarmning, da kan det heller ikke negtes, at det for Mange er en slem Fornemmelse at komme ind i en kold Kirke. Men jeg vil sige, som jeg sagde sidst, at jeg godt kunde berolige mig ved den Bestemmelse, at det overlodes til Sognebeboernes Flertal, eller hvorledes man nu vilde ordne det, at forlange denne Foranstaltning udført, og at man forholdt sig rolig, indtil et saadant Forlangende kom frem. Jeg tror ikke, at vi behøve at frygte for, at dette Forlangende ikke vil blive gjort gjældende, naar der søles en nogenlunde almindelig og rimelig Trang til Varme i Kirken. Min Stilling til Lovforslaget er saaledes den, at jeg ved nærværende Behandling vil følge Flertallet, undtagen forsaavidt angaar, at jeg synes, at det

godt kan overlades til Sognebeboerne at forlange, naar de ville have Varme i Kirken.

Fischer: Jeg skal tillade mig at anbefale Bedtagelsen af Mindretallets Forslag, thi jeg kan ikke løsrive mig fra den Tanke, at Flertallets Forslag udsætter Kirkeesteren for altfor aabenbar Billaarlighed. Saaledes som Mindretallets Forslag lyder, kan Kirkeesteren jo dog nogenlunde vide, hvilken Forpligtelse det er, der paalægges ham ved denne Lov; man kan ikke gaa videre end til at paalægge ham at anskaffe et Varmeapparat, saaledes som det almindeligvis kan faas i Handelen, og hvor højt man saa kan have Temperaturen i Kirken ved Hjælp deraf, maa jo bero paa de nærmere Omstændigheder, som finde Sted i Kirken, dens Størrelse, dens Beliggenhed osv. Betragter man derimod dette Forslag, som Flertallet har foreslaaet, saa staar der jo, at Kirken skal forsynes med Kaffelovn eller andet Varmeapparat. Hvem skal da nu afgjøre, om det skal være Kaffelovn eller „andet Varmeapparat“? Spørgsmaalet om, hvorledes man hensigtsmæssigt skal fyre i et Lokale, er sandelig et meget vanskeligt Spørgsmaal, og jeg tvivler om, at ret mange af Landets Kirkesyn ville være i Stand til at afgjøre, om det er muligt ved en Kaffelovn, som almindelig findes i Handelen, at have Temperaturen saa højt, som man her fordrer, eller om det vil blive nødvendigt at anlægge et andet Varmeapparat; men denne Forskiel er af overordentlig stor betydning. Skal man nogenlunde tilfredsstillende opvarme de store Kirker, maa man utvivlsomt dertil have Varmeapparater, og disse kunne ikke bekostes for nogle Hundrede Daler, som det ærede Medlem (Somme) mente, men ville koste nogle Tusinde Rigsdaler. Et Varmeapparat, som skal være i Stand til at udøve nogen virkelig Betydning i et stort Rum, maa være et meget stort, og det er meget kostbart. Jeg vil derfor gjøre opmærksom paa, at det i alt Fald vistnok vil være hensigtsmæssigt i Loven at indsatte nogle Bestemmelser om, naar der skal fyres, og om, hvorledes Brøden skal ste, thi det er muligt at fyre saaledes i en Kirke, at man er meget flettere tjent med, at der er Varme, end at der ingen Varme er; man kan overbevise sig derved i flere af Kjøbenhavns Kirker, hvor der fyres paa en meget uheldig Maade. Naar der begynder at fyres i en kold Kirke, stiger som bekjendt den varme Luft opad, og efterhaanden som den kommer op til Høvelingen, afkjøles den og synker atter langs med Høvelingen nedad, og de, der sidde ved Siden af Kirkens Mur, ville da være udsatte for en stadig Træk, der er i højeste Grad generende og langt farligere for Sundheden end at sidde stille i en kold Kirke, hvor der dog er Vindstille, hvad der ikke bliver paa den anden Maade. Et æret Medlem talte om, at det kom an paa, hvor man anbragte Thermometret. Sa, det er ganske sikkert;